

Bruxelles, 19 februarie 2024
(OR. en)

6737/24

LIMITE

COEST 126

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Subiect:	Concluziile Consiliului privind Belarusul

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor concluziile Consiliului privind Belarusul, astfel cum au fost aprobate de Consiliu (Afaceri Externe) la 19 februarie 2024.

Concluziile Consiliului privind Belarusul

1. Consiliul își reafirmă Concluziile privind Belarusul din 12 octombrie 2020, care prezintă politica UE față de Belarus.
2. UE este alături de poporul belarus. Consiliul subliniază sprijinul său de neclintit față de aspirația poporului belarus la un Belarus liber, democratic, suveran și independent în cadrul unei Europe pașnice și prospere.
3. Consiliul rămâne profund îngrijorat de deteriorarea situației drepturilor omului în Belarus și condamnă cu tărie continuarea campaniilor de persecutare și intimidare îndreptate de regimul belarus împotriva tuturor segmentelor societății belaruse, printre care se numără apărătorii drepturilor omului, jurnaliștii, sindicaliștii independenți, reprezentanții societății civile și persoanele care aparțin minorităților naționale. Consiliul deplânge faptul că deținuții politici rămân încarcerați în condiții îngrozitoare, fiind expuși torturii și relelor tratamente, fără acces la servicii medicale esențiale, și că mulți dintre acești prizonieri sunt deținuți un timp îndelungat fără a avea contact cu avocații și cu rudele lor. UE cere cu insistență ca toți prizonierii politici să fie eliberați imediat și fără condiții, precum și ca aceștia să fie reabilitați în mod efectiv. De asemenea, UE le solicită autorităților belaruse să abolească pedeapsa cu moartea și, ca prim pas în acest sens, să introducă un moratoriu.
4. Consiliul subliniază că nivelul fără precedent al represiunii, inclusiv împotriva societății civile și a mass-mediei independente, și restricționarea participării politice subminează potențialul de echitate și legitimitate al alegerilor parlamentare și locale ce urmează să aibă loc pe 25 februarie 2024. UE regretă că autoritățile belaruse au decis să nu invite o misiune de observare a alegerilor a Biroului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR) din cadrul Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) pentru a observa viitoarele alegeri, încălcându-și astfel angajamentele internaționale.
5. Consiliul sprijină în continuare dreptul democratic al poporului belarus de a-și alege reprezentanții prin alegeri libere și corecte. UE le cere autorităților din Belarus să se angajeze într-un dialog veritabil și incluziv cu toate elementele societății, în vederea organizării de alegeri libere și corecte, care să fie observate de OSCE din cadrul ODIHR și să respecte standardele recunoscute la nivel internațional.
6. Consiliul reafirmă că este hotărât să îi tragă la răspundere pe cei răspunzători de încălcări ale drepturilor omului și de abuzuri împotriva acestora. Se comit în continuare grave încălcări ale drepturilor omului pentru a reprima societatea belarusă și a reduce la tăcere orice persoană despre care se crede că s-ar opune regimului. Potrivit Oficiului Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului, este posibil ca unele dintre aceste încălcări să constituie crime împotriva umanității.
7. În această privință, UE reafirmă că este important ca situația drepturilor omului în Belarus să fie monitorizată în continuare de Consiliul pentru Drepturile Omului al ONU și își exprimă

aprecierea față de activitatea depusă de raportorul special privind situația drepturilor omului în Belarus, de înaltul comisar al Națiunilor Unite pentru drepturile omului și de Platforma internațională de răspundere pentru Belarus. UE îndeamnă autoritățile belaruse să coopereze pe deplin cu mecanismele internaționale și regionale din domeniul drepturilor omului. Aplicarea jurisdicției universale este, la rândul său, un instrument important de prevenire și combatere a impunității, precum și de promovare a tragerii la răspundere pe plan internațional.

8. Consiliul condamnă decretul din 4 septembrie 2023, semnat de Lukașenko, care introduce restricții pentru serviciul de pașapoarte și alte servicii consulare destinate cetățenilor belaruși din străinătate și reafirmă că este hotărât să sprijine în continuare cetățenii belaruși din UE care au fugit din calea represiunii, inclusiv prin eforturi coordonate între statele membre ale UE.
9. Consiliul condamnă cu fermitate sprijinul continuu acordat de regimul belarus războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și solicită Belarusului să se abțină de la astfel de acțiuni și să își respecte obligațiile internaționale. Belarusul trebuie să înceteze să mai fie complice la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. UE condamnă anunțurile Rusiei privind intenția acesteia de a amplasa arme nucleare pe teritoriul Belarusului și faptul că s-a ajuns la un acord în acest scop între Rusia și Belarus. Aceste anunțuri contravin angajamentelor internaționale ale Belarusului în temeiul Memorandumului de la Budapesta și amplifică tensiunile deja crescute. Consiliul condamnă totodată complicitatea regimului belarus la deportarea ilegală a copiilor ucraineni și își reiterează apelul urgent adresat Belarusului de a asigura de îndată întoarcerea lor în condiții de siguranță în Ucraina. Uniunea Europeană își menține atașamentul față de suveranitatea și independența Belarusului.
10. De asemenea, Consiliul condamnă cu tărie atacurile hibride la frontierele externe ale UE, inclusiv instrumentalizarea migranților de către regimul belarus, în complicitate cu Rusia, în scopuri politice. UE va continua să fie solidară cu statele membre afectate.
11. Consiliul subliniază că securitatea și siguranța instalațiilor nucleare reprezintă o prioritate-cheie pentru UE. În acest context, UE își exprimă îngrijorarea cu privire la numeroasele probleme de securitate nesoluționate de la centrala nucleară belarusă și îndeamnă Belarusul să adere la cele mai înalte standarde internaționale în materie de mediu și securitate nucleară, precum și să pună în aplicare cu promptitudine recomandările UE privind testele de rezistență.
12. Consiliul a impus sancțiuni specifice ca răspuns la represiune, la abaterile din cursul procesului electoral, la instigarea la treceri ilegale ale frontierei și la organizarea acestora, la încălcările drepturilor omului și la implicarea autorităților în războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. În concordanță cu abordarea sa gradată, UE este pregătită să ia noi măsuri restrictive și specifice atât timp cât autoritățile belaruse continuă aceste acțiuni.
13. Consiliul își exprimă profunda îngrijorare cu privire la acțiunile regimului Lukașenko care afectează identitatea națională a Belarusului și își reafirmă angajamentul de a sprijini și de a promova limba și cultura belarusă. UE amintește importanța contactelor interumane, sprijinind, printre altele, mobilitatea, tineretul și activitățile culturale, în concordanță cu principiile cuprinse în Concluziile Consiliului din 2020. Cetățenii belaruși de rând continuă să beneficieze de Acordul de facilitare a eliberării vizelor dintre UE și Belarus.

14. Consiliul stimează societatea civilă belarusă drept partener important în cadrul Parteneriatului estic și reamintește că Parteneriatul estic rămâne deschis pentru un viitor Belarus democratic.
15. UE va continua să sprijine societatea civilă și forțele democratice din Belarus. În acest context, Consiliul salută înființarea Grupului consultativ al UE cu societatea civilă și forțele democratice belaruse, precum și coordonarea asistenței prin intermediul reuniunilor înalților funcționari și își exprimă susținerea pentru continuarea acestora. UE salută, de asemenea, cooperarea Consiliului Europei cu forțele democratice și cu societatea civilă din Belarus prin intermediul grupului său de contact.
16. UE sprijină și salută eforturile depuse de forțele democratice și de societatea civilă din Belarus și ia notă de alegerea pro-europeană a acestora. Un viitor Belarus democratic își are locul său în familia europeană. Odată ce Belarusul se va angaja într-o tranziție democratică, UE îi va oferi sprijin pentru stabilizarea economiei și reformarea instituțiilor. Obiectivul nostru este de a contribui la consolidarea rezilienței și la promovarea reformelor democratice, de a crea noi locuri de muncă și de a îmbunătăți nivelul de trai al cetățenilor, inclusiv prin intermediul unui plan cuprinzător de sprijin economic în valoare de până la 3 miliarde EUR pentru un Belarus democratic.
17. UE rămâne ferm hotărâtă să mențină Belarusul printre prioritățile agendei internaționale. Poporul belarus poate fi sigur că Uniunea Europeană continuă să acorde importanță bunăstării acestuia, drepturilor sale ale omului și dreptului său la un viitor prosper într-un Belarus democratic.
-